

Ms. 7. 82. -कृत a. 1 worshipped. -2 made much of; अहो निन्द्यं रूपं कविजनविशेषैर्गुरु कृतम् Bh. 3. 20. -क्रमः instruction handed down through a series of teachers, traditional instruction. -गृहम् signs (राशिसि) Sagittarius (धनु) and Pisces (मीन). -घनः white mustard. -चर्या attendance upon a preceptor; Māl. 9. 51. -जनः any venerable person, an elderly relative, the elders collectively; नापेक्षितो गुरुजनः K. 158; Bv. 2. 7. -तल्पः 1 the bed (wife) of a teacher. -2 violation or violator of a teacher's bed; Mb. 12. 56. 32. -तल्पगः, -तल्पिन् m. 1 one who violates his teacher's bed (wife), (ranked in Hindu law as a sinner of the worst kind, committer of an अतिपातकः; cf. Ms. 11. 103); Mb. 3. 43. 6. -2 one who defiles his step-mother. -दक्षिणा fee given to a spiritual preceptor; उपात्तविद्यो गुरुदक्षिणार्थी R. 5. 1. -दानम् a Guru's gift. -दैवतम् the constellation पुष्य. -पत्रा the tamarind tree. -त्रम् tin. -पाक a. difficult of digestion. -पूजा 1 the ceremonies in propitiation of Brihaspati when a work is to be performed or undertaken. -2 the worship of one's spiritual preceptor. -प्रसादः the product of a Guru's blessing, i. e. learning. -भम् 1 the constellation पुष्य. -2 a bow. -3 the sign Pisces of the zodiac. -भावः importance, weight. -मर्दलः a kind of drum or tabour. -रत्नम् 1 topaz; (Mar. पुष्पराग, गोमेद). -2 a gem brought from the Himālaya and the Indus. -लाघवम् relative importance or value; विरोधिषु महीपाल निश्चित्य गुरुलाघवम् Mb. 3. 131. 12; Ś. 5. -वचोघ्नः the lime, citron. -वर्तिन्, -वासिन् m. a student (ब्रह्मचारिन्) who resides at his preceptor's house. -वर्ति, -ता f. respectful behaviour towards Guru (elder or venerable person); निवेद्य गुरवे राज्यं भजिष्ये गुरुवर्तिताम् Rām. 2. 115. 19. -वारः, -वासरः Thursday. -वृत्तिः f. the conduct of a pupil towards his preceptor; Rām. 2. 90. 20. -व्यथ a. greatly distressed, heavy with grief; वचोभिराशाजननैर्भवानिव गुरुव्यथम् V. 3. 9. -शिखरिन् m. an epithet of the Himālaya. -श्रुतिः a mantra (especially गायत्री); जपमानो गुरुश्रुतिम् Mb. 13. 136. 6. -स्वम् (= ष्वम्) the preceptor's wealth or property; गवां क्षीरं गुरुष्वं ते... Bm. 1. 35.

गुरुक a. (-की f.) 1 A little heavy. -2 Long (in prosody).

गुरुतम a. Most important. -मः 1 A best teacher. -2 N. of Viṣṇu.

गुरुता, -त्वम् 1 Weight, heaviness. -2 Burden, trouble. -3 Dignity, greatness; U. 6. 19; लोके गुरुत्वं विपरीततां वा स्वचेष्टितान्येव नरं नयन्ति H. 2. 46; Śi. 16. 27. -4 Respectability, venerableness. -5 The office of a teacher; Ks. 19. -6 Importance. -7 Universal gravitation.

गुरुमती A pregnant woman; स्त्रियाः स्वसुर्गुरुमत्या वधोऽयम् Bhāg. 10. 2. 21. -त्ता Heaviness; तमश्मानं मन्यमान आत्मनो गुरुमत्तया Bhāg. 10. 7. 27.

गु (गू) जरः 1 The district of Gujarath. -2 An inhabitant of Gujarath; तेषां मार्गे परिचयवशादजितं गुर्जराणां यः सतापं शिथिलमकरोत् सोमनाथं विलोक्य Vikr. 18. 97. -री N. of a Rāgini.

गुर्विणी, गुर्वी A pregnant woman; उत्तरां त्वमेक्षस्व गुर्विणीं मा शुचः शुभे Mb. 14. 36; गुर्विणीं नातुगच्छन्ति न स्पृशन्ति रजस्वलाम्. -वी The wife of a preceptor.

गुर्द See गूर्द.

गुर्व 1 P. (गुर्वति) 1 To endeavour, try. -2 To raise or elevate.

गुलः 1 Molasses; cf. गुड. -2 the glans penis. -3 Clitoris. -ली 1 A pill. -2 Small-pox.

गुल्यः Sweetness, a sweet taste.

गुलिकः 1 N. of a minor planet (The son of Saturn). -2 Having a poisoned weapon (= hunter), -3 N. of a country. -4 A quarter-elephant; गुलिको मन्दतनये रसबद्धाद्देशयोः। दिङ्नागे.....Nm.

गुलिका 1 A ball; त्वद्गुच्छावलिमौक्तिकानि गुलिकास्तं राजहंसं विभोः N. 3. 127; a bead; वैदूर्यगुलिकाचितम् Rām. 3. 64. 44. -2 A pearl. -3 A bullet; एकापि गुलिका तत्र नलिकायन्त्रनिर्गता Śiva. B. -Comp. -क्रीडा playing with a ball.

गुलिङ्कः A sparrow.

गुलुच्छः, गुलुञ्चः A bunch or cluster; see गुच्छः; Śi. 12. 37.

गुल्फः The ankle; आगुल्फकीर्णपणमार्गगुल्फम् Ku. 7. 55; गुल्फावलम्बिना K. 10. -Comp. -दघ्न a. reaching down the ankle; कीलालव्यातिकरगुल्फदघ्नपङ्कः Māl. 3. 17. -वल्यम् a. anklet; विस्फुरद्गुल्फवल्यम् ...Śiva. B. 6. 88.

गुल्मः, -ल्मम् [गुड् मक् डय लः Tv.] 1 A clump or cluster of trees, a thicket, wood, bush; विशालगुल्मं प्ररुजन्वन्स्पतीन् Bhāg. 8. 2. 20; Ms. 1. 48; 7. 192; 12. 58; Y. 2. 229. -2 A troop of soldiers; i. e. three सेनामुखसः; cf. Mb. 1. 2. 20; a division of an army, consisting of 45 foot, 27 horse, 9 chariots and 9 elephants (according to राजधर्मकाण्ड of कृत्यकल्पतरु of लक्ष्मीधर; cf. also दण्डविवेक, G. O. S. 52, p. 31). -3 A fort, entrenchment; मध्यमेन च गुल्मेन रक्षिभिः सा सुरक्षिता, Mb. 3. 15. 11. -4 The spleen. -5 A chronic enlargement of the spleen. -6 A village police-station. -7 A wharf of stairs (Mar. घाट). -8 Disciplining an army, keeping it in a posture of defence. -9 War-camp; तथैव गुल्मे संप्रेक्ष्य शयानान्मध्यगौल्मिकान् Mb. 10. 8. 41. -10 A tent; Mb. 6. 86. 54. -ल्मी 1 A cluster or clump of trees. -2 Jujube. -3 Small cardamoms. -4 A tent. -Comp. -कुष्ठम् a. kind of leprosy. -केतुः a small sort of cane, sorrel. -केश a. having bushy hair. -मूलम् fresh ginger. -चातः, -उदरः a disease of the spleen.